

การพัฒนากระบวนการสอนแบบโครงการในวิชาออกแบบ-เขียนแบบ
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายเกษม เหลืองจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-295-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017137

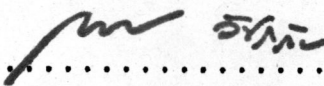
THE DEVELOPMENT OF PROJECT METHOD TEACHING PROCESS
IN DESIGNING-DRAFTING FOR STUDENTS AT THE UPPER
SECONDARY EDUCATION LEVEL

Mr. Kasem Lhuechantra

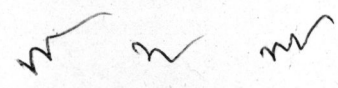
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Education
Department of Art Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1991
ISBN 974-578-295-5

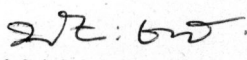
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนากระบวนการสอนแบบโครงการในวิชาออกแบบ-
เขียนแบบสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โดย นายเกษม เหลือจันทร์
ภาควิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ บิยะชาติ แสงอรุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม

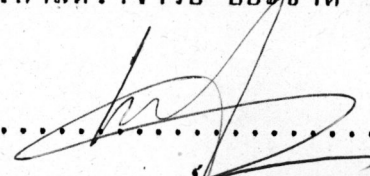
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ บิยะชาติ แสงอรุณ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษร อิตะจारी)

พิมพ์ที่ต้นฉบับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ภายใต้งานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องแผ่นกระดาษ

เลขม เหลือจันทร์ : การพัฒนากระบวนการสอนแบบโครงการในวิชา

ออกแบบ-เขียนแบบ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

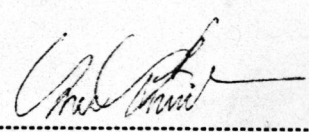
(THE DEVELOPMENT OF PROJECT METHOD TEACHING PROCESS IN DESIGNING-DRAFTING FOR STUDENTS AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL)

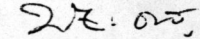
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ปิยะชาติ แสงอรุณ. อ.ที่ปรึกษา : พศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม.

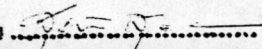
140 หน้า. ISBN 974-573-295-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการสอนแบบโครงการ ในวิชาออกแบบ-เขียนแบบ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ออกแบบ-เขียนแบบ ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนแบบโครงการที่พัฒนาขึ้นใหม่ กับกระบวนการสอนแบบ บรรยายพจนานุกรมการปฏิบัติงาน วิธีดำเนินการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงทดลองในภาคสนาม กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน ให้เรียนด้วยกระบวนการสอนแบบโครงการที่พัฒนาขึ้นใหม่ ซึ่งประกอบด้วยโครงการ 7 โครงการคือ 1. โครงการศึกษาสำรวจข้อมูล 2. โครงการวางแผนความคิด 3. โครงการดำเนินการจำลอง 4. โครงการดำเนินการจริง 5. โครงการแก้ปัญหา 6. โครงการสรุป หลักเกณฑ์ 7. โครงการวัดและประเมินผล ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน ให้เรียนด้วยกระบวนการ สอนแบบบรรยายพจนานุกรมการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาออกแบบ- เขียนแบบ ที่เรียนจากกระบวนการสอนแบบโครงการที่พัฒนาขึ้นใหม่ สูงกว่าที่เรียนจากกระบวนการสอนแบบ บรรยายพจนานุกรมการปฏิบัติงาน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

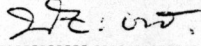
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

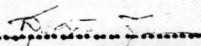
KASEM LHUECHANTRA : THE DEVELOPMENT OF PROJECT METHOD
TEACHING PROCESS IN DESIGNING-DRAFTING FOR STUDENTS AT THE UPPER
SECONDARY EDUCATION LEVEL. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. PIYACHARTI SANGARON. THESIS CO-ADVISOR :
ASST. PROF. SUWATANA SUWANKETNIKOM, Ed.D. 140 pp. ISBN 974-578-295-5

The objective of this research was to develop the Project Method Teaching Process in Designing-Drafting for students at the upper secondary education level, and compare the achievement average score on Designing-Drafting between the Project Method Teaching Process and the Lecture-Activity Method Teaching Process. The method of research was the experimental research in the field. The sample groups for this research was the experimental group, consisting of 40 students, were taught by The Project Method Teaching Process that was developed, consisted of 7 projects : 1 Data Study-Survey Project 2. The Framework Concept Project 3. The Duplicate Operative Project 4. The Real Operative Project 5. The Problem Solving Project 6. The Principles Summary Project 7. The Measure-Evaluate Project. The control group, consisting of 40 students, were taught by The Lecture-Activity Method Teaching Process. The result of this research confirmed the expected benefit, the further finding was the achievement average score on Designing-Drafting from the Project Method Teaching Process higher than the Lecture-Activity Method Teaching Process, and was statistically significant at the level .05

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้โดยความกรุณาให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ บิยะชาติ แสงอรุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และอาจารย์ในภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ให้ความแนะนำ ตรวจ และแก้ไข ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ขอระลึกถึงพระคุณบิดามารดา ผู้ซึ่งให้ชีวิตและวิชาความรู้เป็นเบื้องต้น พระคุณครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงปัจจุบัน ขอขอบคุณเพื่อนครูอาจารย์ทุกท่าน ตลอด จนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ห้อง 501, 502, 503, 514 และ 515 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ที่ได้ให้ข้อมูลและความร่วมมือ ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้ที่มีส่วนสำคัญให้การสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการศึกษา เล่าเรียนและการทำวิจัย ทั้งยังช่วยแบ่งเบาภารกิจให้ผู้วิจัยได้มีเวลาศึกษา และทำวิจัยได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ คุณบุญสม เหลือจันทร์, คุณสิริรัตน์ เหลือจันทร์, คุณสรรค์ชัย เหลือจันทร์, คุณปานวาสน์ เหลือจันทร์ และคุณศุภิตา เหลือจันทร์ ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

นายเกษม เหลือจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	น
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	9
สมมติฐานในการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
ข้อจำกัดของการวิจัย	11
คำจำกัดความ	12
วิธีดำเนินการวิจัย	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	14
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของการเรียนรู้	16
สิ่งสำคัญและจำเป็นในการเรียนรู้	16
ความหมายของการเรียนการสอน	17
จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน	18
ความหมายของกระบวนการสอน	18
รูปแบบกระบวนการเรียนการสอนและองค์ประกอบ	19
การเลือกกระบวนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะ	
เนื้อหาวิชาและความมุ่งหมาย	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบกระบวนการเรียนการสอน.....	25
การเรียนการสอนศิลปศึกษาในต่างประเทศ.....	32
กระบวนการสอนแบบโครงการในวิชาศิลปศึกษา.....	35
จุดมุ่งหมายในการสอนศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย.....	48
หลักการเรียนรู้วิชาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ.....	51
การพัฒนาทางการศึกษา.....	52
งานวิจัยในประเทศไทย.....	53
งานวิจัยของต่างประเทศ.....	55
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย.....	60
ชั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ชั้นที่ 2 พัฒนาการสอนแบบโครงการชั้นใหม่.....	63
ชั้นที่ 3 นำกระบวนการสอนแบบโครงการที่พัฒนาชั้นใหม่ ไปทดลองศึกษานำร่อง.....	67
ชั้นที่ 4 นำกระบวนการสอนแบบโครงการที่พัฒนาชั้นใหม่ ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง.....	70
ชั้นที่ 5 ทำการทดสอบซ้ำกับกลุ่มตัวอย่าง หาความคงทน ในการจำ.....	73
ชั้นที่ 6 นำเสนอผลการวิจัย.....	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	85
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	85
สมมติฐานในการวิจัย.....	85
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก ก.	106
ข.	114
ค.	124
ง.	130
จ.	131
ฉ.	138
ประวัติผู้เขียน.....	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้เรียน.....	75
ตารางที่ 2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของ ผู้สอน.....	78
ตารางที่ 3	วิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนน เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน ของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ.....	83
ตารางที่ 4	วิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนน เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนและทดสอบซ้ำ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ...	84

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพผลงานภาคปฏิบัติของกลุ่มทดลองศึกษานำร่องครั้งที่ 1...	138
ภาพที่ 2 ภาพผลงานภาคปฏิบัติของกลุ่มทดลองศึกษานำร่องครั้งที่ 2...	138
ภาพที่ 3 ภาพผลงานภาคปฏิบัติของกลุ่มทดลอง	139
ภาพที่ 4 ภาพผลงานภาคปฏิบัติของกลุ่มควบคุม	139